

U S T A W A

z dnia 2017 r.

o spółdzielniach rolników¹⁾

Rozdział I

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady tworzenia, organizacji, działalności i likwidacji spółdzielni rolników i ich związków.

Art. 2. Spółdzielnia rolników prowadzi działalność na podstawie niniejszej ustawy oraz zarejestrowanego statutu.

Art. 3. W sprawach nieuregulowanych przepisami niniejszej ustawy do spółdzielni rolników stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r. poz. 21, 996 i 1250), zwanej dalej „ustawą Prawo Spółdzielcze”.

Art. 4. 1. Spółdzielnia rolników jest dobrowolnym zrzeszeniem osób:

- 1) fizycznych lub prawnych prowadzących gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym lub prowadzących działalność rolniczą w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej, będących producentami produktów rolnych lub grup tych produktów lub prowadzących chów lub hodowlę ryb, zwanych dalej „rolnikami”,
- 2) fizycznych lub prawnych niebędących rolnikami prowadzących działalność w zakresie przechowywania, magazynowania, sortowania, pakowania lub przetwarzania produktów rolnych lub grup tych produktów, lub ryb, zwanych dalej „podmiotami niebędącymi rolnikami”

– o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą.

2. Nazwa spółdzielni rolników zawiera oznaczenie „Spółdzielnia Rolników”.

Art. 5. Poza postanowieniami określonymi w art. 5 § 1 ustawy Prawo spółdzielcze,

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn, ustawę z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.

statut spółdzielni rolników zawiera co najmniej:

- 1) zasady, warunki oraz tryb przyjmowania do spółdzielni rolników członków będących rolnikami oraz podmiotów niebędących rolnikami;
- 2) wskazanie minimalnego okresu członkostwa w spółdzielni rolników, który nie może być krótszy niż rok obrotowy;
- 3) wskazanie terminu składania przez członka spółdzielni rolników informacji o zamiarze wystąpienia ze spółdzielni rolników, który nie może upływać później niż 3 miesiące przed końcem roku obrotowego;
- 4) zasady i zakres dostarczania przez członków spółdzielni rolników obowiązkowych informacji w zakresie prowadzonej przez nich działalności dotyczących, w szczególności: powierzchni uprawy, plonów oraz wielkości produkcji produktów lub grup produktów, ze względu na które spółdzielnia rolników została założona, zwanych dalej „produktami lub grupami produktów”;
- 5) obowiązujące członków spółdzielni rolników będących rolnikami zasady produkcji produktów lub grup produktów, w tym dotyczące ich jakości i ilości, oraz sposoby ich przygotowywania do sprzedaży;
- 6) zasady użytkowania lub dzierżawy lub najmu przez spółdzielnię rolników wkładów niepieniężnych oraz sposób ustalania odpłatności za ich użytkowanie lub dzierżawę lub najem;
- 7) rodzaj i zakres odpowiedzialności członków spółdzielni rolników;
- 8) sankcje wobec członka spółdzielni rolników, który nie wypełnia nałożonych na niego obowiązków statutowych lub nie spełnia wymogów określonych w ustawie, w tym przyczyny wykluczenia i wykreślenia członka spółdzielni rolników z tej spółdzielni;
- 9) szczegółowy sposób i warunki podziału nadwyżki bilansowej i pokrywania strat;
- 10) zasady ustalania liczby głosów przysługujących członkom spółdzielni rolników będącym osobami prawnymi – w przypadku niestosowania zasady, o której mowa w art. 36 § 2 zdanie pierwsze ustawy Prawo spółdzielcze.

Rozdział II

Przedmiot działalności, członkowie spółdzielni rolników

Art. 6. 1. Przedmiotem działalności spółdzielni rolników jest prowadzenie działalności gospodarczej na rzecz członków spółdzielni rolników w zakresie:

- 1) planowania przez rolników ich produkcji produktów lub grup produktów i dostosowywania jej do warunków rynkowych ze szczególnym uwzględnieniem jej ilości i jakości;
- 2) koncentracji podaży oraz organizowania sprzedaży produktów lub grup produktów wyprodukowanych przez rolników;
- 3) koncentracji popytu oraz organizowania zakupu niezbędnych rolnikom środków do produkcji produktów lub grup produktów.

2. Spółdzielnia rolników, oprócz prowadzenia działalności, o której mowa w ust. 1, może prowadzić działalność gospodarczą w zakresie:

- 1) przechowywania, konfekcjonowania i standaryzacji produktów lub grup produktów, wyprodukowanych przez jej członków będących rolnikami;
- 2) przetwarzania produktów lub grup produktów wyprodukowanych przez jej członków będących rolnikami oraz obrotu uzyskanymi w ten sposób produktami przetworzonymi;
- 3) świadczenia usług na rzecz członków będących rolnikami związanych z wytwarzaniem przez nich produktów lub grup produktów;
- 4) sprzedaży produktów lub grup produktów, wyprodukowanych przez jej członków będących rolnikami;
- 5) upowszechniania wśród swoich członków korzystnych dla środowiska metod uprawy, technologii produkcji lub metod gospodarki odpadami;
- 6) prowadzenia działalności usługowej na rzecz swoich członków.

3. Spółdzielnia rolników może prowadzić również działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków i ich środowiska.

4. Przychody z prowadzenia działalności, o których mowa w ust. 2 pkt 6 oraz ust. 3, nie mogą łącznie przekroczyć 25% przychodów spółdzielni rolników uzyskanych w danym roku obrotowym.

5. Każdy z członków spółdzielni rolników może przynależeć do jednej spółdzielni rolników w zakresie określonych produktów lub grup produktów.

6. Minister właściwy do spraw rynków rolnych, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz produktów i grup produktów, dla których mogą być zakładane spółdzielnie rolników, mając

na względzie znaczenie ekonomiczne poszczególnych produktów z punktu widzenia krajowej produkcji rolnej oraz w zakresie chowu lub hodowli ryb.

Art. 7. 1. Założycielami spółdzielni rolników mogą być rolnicy, których liczba nie może być mniejsza od dziesięciu.

2. Spółdzielnia rolników liczy co najmniej dziesięciu członków będących rolnikami, o ile statut nie wymaga większej liczby członków będących rolnikami.

3. Spółdzielnia rolników nie może odmówić przyjęcia w poczet członków rolnika albo podmiotu niebędącego rolnikiem, jeżeli spełnia on wymogi określone w jej statucie oraz warunki określone w ustawie.

4. Jeżeli członkami spółdzielni rolników są wyłącznie osoby prawne, a statut określa inną zasadę ustalania liczby głosów niż określona w art. 36 § 2 zdanie pierwsze ustawy Prawo spółdzielcze – żaden z członków nie może mieć więcej niż 20% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu, także pośrednio:

- 1) przez dysponowanie bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na walnym zgromadzeniu, zgromadzeniu wspólników albo walnym zebraniu członków, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innej osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników, także na podstawie porozumień z innymi osobami;
- 2) gdy członkowie zarządu osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników stanowią więcej niż połowę członków zarządu innej osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników.

Art. 8. Do rady nadzorczej spółdzielni rolników są wybierani członkowie spółdzielni rolników będący rolnikami.

Art. 9. 1. Spółdzielnie rolników mogą zakładać związki spółdzielni rolników prowadzące w imieniu i na rzecz swoich członków działalność w zakresie, o którym mowa w art. 6 ust. 2, lub przystępować do takich związków.

2. Związek spółdzielni rolników może prowadzić również działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz członków spółdzielni rolników będącej członkiem tego związku.

3. Do związków spółdzielni rolników stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące spółdzielni, których członkami zgodnie ze statutem są wyłącznie osoby prawne.

4. Krajowa Rada Spółdzielcza prowadzi rejestr związków spółdzielni rolników. Przepis art. 241 ustawy Prawo Spółdzielcze stosuje się odpowiednio do prowadzenia rejestru związków spółdzielni rolników.

Rozdział III

Zasady działania i gospodarka spółdzielni rolników

Art. 10. 1. Statut spółdzielni rolników może stanowić, że wysokość wpisowego wynosi:

- 1) określoną kwotą albo
- 2) iloraz określonej w statucie części ułamkowej funduszu zasobowego spółdzielni rolników podzielonej przez liczbę członków spółdzielni rolników – według stanu na koniec roku kalendarzowego bezpośrednio poprzedzającego rok przystąpienia członka do spółdzielni rolników.

2. Statut może przewidywać możliwość corocznego ustalania liczby udziałów, do których mają prawo poszczególni członkowie, proporcjonalnie do ich udziału procentowego w łącznej wartości zakupionych przez spółdzielnię od swoich członków produktów lub grup produktów w roku obrotowym bezpośrednio poprzedzającym rok, w którym jest ustalana liczba udziałów.

3. Liczba udziałów, do których mają prawo poszczególni członkowie, w przypadku o którym mowa w ust. 2, jest ustalana na podstawie uchwały walnego zgromadzenia podejmowanej większością co najmniej $\frac{2}{3}$ głosów w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, statut określa sposób i terminy realizacji dopłat dokonywanych na udziały albo zwrotu wpłat dokonanych na udziały.

5. Statut może przewidywać możliwość ustalania liczby udziałów na podstawie kryteriów innych niż wskazane w ust. 2.

6. Były członek spółdzielni rolników oraz osoba, którą zmarły członek wskazał jako osobę, której spółdzielnia rolników jest obowiązana zwrócić udziały po jego śmierci, może zbyć swoje udziały innemu członkowi tej spółdzielni.

7. Umowa przenosząca własność udziałów, w przypadkach o których mowa w ust. 6, powinna być zawarta pod rygorem nieważności w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

8. Nabywca udziałów obowiązany jest zawiadomić spółdzielnię rolników o nabyciu udziałów w terminie 7 dni od dnia nabycia tych udziałów.

9. Członek spółdzielni rolników, który wystąpił z tej spółdzielni za wypowiedzeniem lub został wykreślony z powodu zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego może w terminie sześciu miesięcy od dnia ustania członkostwa, w formie pisemnej, przenieść swoje udziały

na osobę, która przejęła i prowadzi jego gospodarstwo rolne, o ile została ona członkiem tej spółdzielni albo złożyła deklarację przystąpienia do tej spółdzielni.

10. Przepis ust. 9 nie dotyczy przypadku, gdy przeniesienie własności gospodarstwa rolnego nastąpiło w wyniku odpłatnego nabycia.

11. W przypadku, gdy osoba, o której mowa w ust. 9, nie została członkiem spółdzielni rolników albo nie złożyła deklaracji przystąpienia do tej spółdzielni oraz w przypadku przeniesienia przez członka spółdzielni własności gospodarstwa rolnego w wyniku odpłatnego nabycia – udział byłego członka zostaje wypłacony; przepis art. 26 § 1 ustawy Prawo spółdzielcze stosuje się odpowiednio.

Art. 11. Członek spółdzielni rolników będący właścicielem wniesionego do spółdzielni rolników wkładu niepieniężnego, może nim rozporządzać, jednak o zamiarze zbycia takiego wkładu jest obowiązany powiadomić spółdzielnię rolników na piśmie co najmniej na 12 miesięcy przed zamiarem dokonania tej czynności, o ile w statucie nie został wskazany wcześniejszy termin na dokonanie tej czynności.

Art. 12. 1. Nadwyżka bilansowa podlega podziałowi na podstawie uchwały walnego zgromadzenia.

2. Spółdzielnia rolników tworzy zasadnicze fundusze własne:

- 1) fundusz udziałowy, na który składają się wpłaty udziałów członkowskich;
- 2) fundusz zasobowy, na który składają się wpłaty wpisowego dokonane przez członków oraz nie mniej niż 10 % nadwyżki bilansowej.

3 Spółdzielnia rolników może tworzyć inne fundusze własne przewidziane w odrębnych przepisach lub w jej statucie.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 10 ust. 9, prawo do funduszu udziałowego przechodzi na nowego członka, o ile strony nie ustalą inaczej.

5. Prawo do funduszu udziałowego przysługuje spadkobiercom zmarłego członka.

6. Statut może wyłączyć prawo do funduszu udziałowego członka, który został wykluczony ze spółdzielni rolników.

7. Spółdzielnia rolników, oprócz funduszy, o których mowa w ust. 2, tworzy fundusz wzajemnościowy, na który przeznaczają się nie mniej niż 3 % nadwyżki bilansowej.

8. Środki pieniężne zgromadzone na rachunku funduszu wzajemnościowego przeznaczają się na rozwój i promocję spółdzielni rolników.

9. Część nadwyżki bilansowej pozostałej po dokonaniu odpisów na fundusze, o których mowa w ust. 2 i 7, przeznaczają się na cele wskazane w uchwale walnego zgromadzenia.

10. Straty bilansowe spółdzielni rolników pokrywa się z funduszu zasobowego, a w części przekraczającej fundusz zasobowy – z innych funduszy własnych spółdzielni rolników, w sposób i na warunkach określonych w statucie.

11. Jeżeli straty poniesione w roku obrotowym nie mogły zostać pokryte w sposób określony w ust. 10, mogą być pokryte w kolejno po sobie następujących pięciu latach obrotowych.

Art. 13. Walne zgromadzenie spółdzielni rolników może przeznaczyć część nadwyżki bilansowej spółdzielni rolników na oprocentowanie wniesionych udziałów. Wysokość oprocentowania nie może przekroczyć najwyższej w danym roku kalendarzowym wysokości stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez Narodowy Bank Polski powiększonej o maksymalnie trzy punkty procentowe. Zasady ustalania wysokości oprocentowania i sposób jego wypłaty określa statut.

Rozdział IV

Lustracja i likwidacja spółdzielni rolników

Art. 14. Lustracja, o której mowa w dziale VIII ustawy Prawo Spółdzielcze, jest przeprowadzana również w zakresie spełniania przez spółdzielnię rolników warunków, o których mowa w art. 5–9.

Art. 15. 1. Związek rewizyjny, w którym spółdzielnia rolników jest zrzeszona albo Krajowa Rada Spółdzielcza – w przypadku spółdzielni rolników niezrzeszonej w związku rewizyjnym, podejmuje uchwałę o postawieniu spółdzielni rolników w stan likwidacji, jeżeli:

- 1) działalność spółdzielni rolników wykazuje rażąco naruszenia prawa lub postanowień statutu;
- 2) spółdzielnia rolników została zarejestrowana z naruszeniem prawa;
- 3) spółdzielnia rolników co najmniej od roku nie prowadzi działalności gospodarczej.

2. Uchwałę, o której mowa w ust. 1, spółdzielnia rolników może zaskarżyć do sądu w terminie sześciu tygodni od dnia jej doręczenia wraz z uzasadnieniem. W razie niezaskarżenia uchwały w ustawowym terminie lub uprawomocnienia się orzeczenia oddalającego powództwo albo umarzającego postępowanie w sprawie, związek rewizyjny albo Krajowa Rada Spółdzielcza zgłasza do Krajowego Rejestru Sądowego wniosek o otwarcie likwidacji, wyznaczając jednocześnie likwidatora.

Art. 16. W przypadku likwidacji spółdzielni majątek spółdzielni rolników pozostały po zwrocie wkładów i zaspokojeniu wierzycieli podlega podziałowi proporcjonalnie do posiadanych przez członków spółdzielni rolników udziałów.

Rozdział V

Przepisy karne

Art. 17. 1. Kto, będąc członkiem zarządu spółdzielni rolników albo likwidatorem, nie zgłasza wniosku o upadłość spółdzielni rolników pomimo powstania warunków uzasadniających upadłość spółdzielni, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

2. Kto, będąc członkiem organu spółdzielni rolników albo likwidatorem wbrew przepisom ustawy:

- 1) nie poddaje spółdzielni rolników lustracji,
- 2) nie udziela lub udziela niezgodnych ze stanem faktycznym wyjaśnień lustratorowi, nie dopuszcza go do pełnienia obowiązków lub nie przedkłada stosownych dokumentów,
- 3) nie udostępnia członkom spółdzielni rolników protokołu lustracji,
- 4) nie zwołuje walnego zgromadzenia, zebrania przedstawicieli albo zebrań grup członkowskich poprzedzających zebranie przedstawicieli,
- 5) nie przygotowuje w terminie dokumentów dotyczących dokonania podziału w spółdzielni, o którym mowa w art. 108b ustawy Prawo Spółdzielcze

– podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

3. Kto, będąc członkiem organu spółdzielni rolników albo likwidatorem, ogłasza dane nieprawdziwe albo przedstawia je organom spółdzielni rolników, władzom państwowym, członkom spółdzielni rolników lub lustratorowi, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

4. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Rozdział VI

Zmiany w przepisach obowiązujących i przepisy końcowe

Art. 18. W ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2016 r. poz. 205, 615 i 1948) w art. 4 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) nabycie praw do wkładów w spółdzielni rolników, rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub w spółdzielni kółek rolniczych;”.

Art. 19. W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716, 1579 i 1923) w art. 7 w ust. 1 dodaje się pkt 16 w brzmieniu:

„16) budynki i budowle lub ich części i zajęte pod nie grunty wykorzystywane przez spółdzielnię rolników lub związek spółdzielni rolników na działalność określoną w art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2017 r. o spółdzielniach rolników stanowiące własność bądź będące w wieczystym użytkowaniu spółdzielni rolników lub związku spółdzielni rolników, które prowadzą działalność jako mikroprzedsiębiorstwo w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1).”.

Art. 20. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032 i 2048 oraz z 2017 r. poz. 60) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Przepis ust. 3 ma zastosowanie do strat z odpłatnego zbycia udziałów (akcji) w spółce, udziałów w spółdzielni rolników, papierów wartościowych, w tym z odpłatnego zbycia papierów wartościowych na rynku regulowanym w ramach krótkiej sprzedaży i odpłatnego zbycia pochodnych instrumentów finansowych oraz z realizacji praw z nich wynikających, a także z tytułu objęcia udziałów (akcji) w spółce albo wkładów w spółdzielni albo spółdzielni rolników, w zamian za wkład niepieniężny w postaci innej niż przedsiębiorstwo lub jego zorganizowana część.”;

2) w art. 17:

a) w ust. 1:

– w pkt 4 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) oprocentowanie udziałów członkowskich z nadwyżki bilansowej (dochodu ogólnego) w spółdzielniach albo w spółdzielniach rolników,”,

– w pkt 6 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) odpłatnego zbycia udziałów (akcji), udziałów w spółdzielni rolników oraz papierów wartościowych,”,

b) w ust. 1ab pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) z odpłatnego zbycia udziałów (akcji), udziałów w spółdzielni rolników oraz papierów wartościowych powstaje w momencie przeniesienia na nabywcę własności udziałów (akcji), udziałów w spółdzielni rolników oraz papierów wartościowych;”;

3) w art. 21 w ust. 1 pkt 105 otrzymuje brzmienie:

„105) dochód uzyskany ze zbycia udziałów w spółce kapitałowej, udziałów w spółdzielni rolników, papierów wartościowych oraz tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych, otrzymanych w drodze darowizny – w części odpowiadającej kwocie zapłaconego podatku od spadków i darowizn;”;

4) w art. 22 ust. 1m otrzymuje brzmienie:

„1m. W przypadku odpłatnego zbycia udziałów w spółce kapitałowej, udziałów w spółdzielni rolników oraz papierów wartościowych, wykupu przez emitenta papierów wartościowych albo odkupienia (umorzenia) tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych, a także zwrotu wkładów albo udziałów w spółdzielni albo spółdzielni rolników, nabytych przez podatnika w drodze spadku, kosztami uzyskania przychodu są wydatki poniesione przez spadkodawcę w celu objęcia lub nabycia tych udziałów w spółce kapitałowej oraz papierów wartościowych, udziałów albo wkładów w spółdzielni albo spółdzielni rolników, a także na nabycie tych tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych.”;

5) w art. 23 w ust. 1:

a) pkt 38 otrzymuje brzmienie:

„38) wydatków na objęcie lub nabycie udziałów albo wkładów w spółdzielni albo spółdzielni rolników, udziałów (akcji) oraz papierów wartościowych, a także wydatków na nabycie tytułów uczestnictwa w funduszach

kapitałowych; wydatki takie są jednak kosztem uzyskania przychodu z odpłatnego zbycia tych udziałów w spółdzielni rolników, udziałów (akcji) oraz papierów wartościowych, w tym z tytułu wykupu przez emitenta papierów wartościowych, a także z odkupienia albo umorzenia tytułów uczestnictwa

w funduszach kapitałowych, z zastrzeżeniem ust. 3c;”;

b) pkt 38b otrzymuje brzmienie:

„38b) zapłaconych odsetek i prowizji od kredytu, za który nabyto papiery wartościowe, udziały (akcje), udziały w spółdzielni rolników lub pochodne instrumenty finansowe, przypadających proporcjonalnie na tę część kredytu, która nie została wydatkowana na nabycie tych papierów wartościowych, udziałów (akcji), udziałów w spółdzielni rolników lub pochodnych instrumentów finansowych;”;

6) w art. 30b:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Od dochodów uzyskanych z odpłatnego zbycia papierów wartościowych lub pochodnych instrumentów finansowych, w tym z realizacji praw wynikających z tych instrumentów, z odpłatnego zbycia udziałów (akcji), z odpłatnego zbycia udziałów w spółdzielni rolników oraz z tytułu objęcia udziałów (akcji) albo wkładów w spółdzielni rolników w zamian za wkład niepieniężny w postaci innej niż przedsiębiorstwo lub jego zorganizowana część, podatek dochodowy wynosi 19% uzyskanego dochodu.”;

b) w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) różnica między sumą przychodów uzyskanych z odpłatnego zbycia udziałów (akcji) albo udziałów w spółdzielni rolników a kosztami uzyskania przychodów określonymi na podstawie art. 22 ust. 1f oraz art. 23 ust. 1 pkt 38 i 38c;”;

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli odpłatne zbycie udziałów (akcji), udziałów w spółdzielni rolników, papierów wartościowych i pochodnych instrumentów finansowych oraz realizacja praw z nich wynikających następuje

w wykonywaniu działalności gospodarczej.”;

d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Po zakończeniu roku podatkowego podatnik jest obowiązany w zeznaniu podatkowym, o którym mowa w art. 45 ust. 1a pkt 1, wykazać dochody uzyskane w roku podatkowym z odpłatnego zbycia papierów wartościowych, w tym również dochody, o których mowa w art. 24 ust. 14, dochody z odpłatnego zbycia pochodnych instrumentów finansowych, a także dochody z realizacji praw z nich wynikających, z odpłatnego zbycia udziałów (akcji), odpłatnego zbycia udziałów w spółdzielni rolników, oraz z tytułu objęcia udziałów (akcji) w spółce albo wkładów w spółdzielniach albo spółdzielniach rolników, w zamian za wkład niepieniężny w postaci innej niż przedsiębiorstwo lub jego zorganizowana część, i obliczyć należny podatek dochodowy.”

Art. 21. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1888, 1926, 1932, 1933 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art.16 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) wydatków na objęcie lub nabycie udziałów albo wkładów w spółdzielni albo spółdzielni rolników, udziałów (akcji) oraz papierów wartościowych, a także wydatków na nabycie tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych; wydatki takie są jednak kosztem uzyskania przychodu z odpłatnego zbycia tych udziałów w spółdzielni rolników, udziałów (akcji) oraz papierów wartościowych, w tym z tytułu wykupu przez emitenta papierów wartościowych, a także z odkupienia albo umorzenia tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych, z zastrzeżeniem ust. 7e;”;

2) w art. 17 w ust. 1 po pkt 49 dodaje się pkt 49a w brzmieniu:

„49a) dochody spółdzielni rolników w rozumieniu ustawy z dnia ... 2017 r. o spółdzielniach rolników prowadzącej działalność jako mikroprzedsiębiorstwo w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1), pochodzące ze sprzedaży produktów lub grup produktów, dla których spółdzielnia rolników została założona, wyprodukowanych w gospodarstwach lub działach specjalnych produkcji rolnej jej członków,”.

Art. 22. W ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1512 i 2048) w art. 4 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) powstawania i rozwoju grup producentów rolnych lub ich związków oraz spółdzielni rolników w rozumieniu ustawy z dnia 2017 r. o spółdzielniach rolników lub ich związków;”.

Art. 23. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r. poz. 380, 585, 1579 i 2255) w art. 613 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Przez producenta rolnego rozumie się również grupę producentów rolnych lub ich związek oraz spółdzielnię rolników w rozumieniu ustawy z dnia 2017 r. o spółdzielniach rolników lub ich związek.”.

Art. 24. Pomoc, o której mowa w art. 18, 19 i 21, może być udzielana od dnia notyfikacji Polsce pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy publicznej określonej w tych przepisach.

Art. 25. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy reguluje kwestie związane ze wzmocnieniem roli spółdzielczości w rolnictwie i jest odpowiedzią na potrzeby oraz oczekiwania rolników dotyczące wsparcia w zrzeszaniu się w spółdzielnie oraz ich funkcjonowania w takich podmiotach. Celem jest opracowanie przepisów, które w sposób kompleksowy będą regulowały zasady i sposób funkcjonowania spółdzielni strictly rolniczych, poprzez stworzenie zachęt do powoływania przez rolników tego typu podmiotów, a także lepszych warunków ekonomicznych do prowadzenia przez nich działalności. Zachęty, o których mowa to w szczególności wyłączenie podmiotów, które uzyskały status spółdzielni rolników z określonych obowiązków fiskalnych. W przepisach przewidziano ponadto wprowadzenie zachęt o tym charakterze

dla związków spółdzielni rolników, co ma motywować spółdzielnie rolników do ich powoływania. Należy wskazać, że ujęte w ustawie z dnia 16 września 1982 r - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r. poz. 21) pewne rodzaje spółdzielni działających w obszarze rolnictwa obejmują jedynie wybrany zakres działalności np. odpowiednio zdefiniowany dla rolniczej spółdzielni produkcyjnej czy spółdzielni kółek rolniczych. Te rodzaje spółdzielni pomimo faktu, że działają w sektorze rolnym, cechują się ściśle określoną specyfiką działania. Natomiast, projektowane przepisy w głównej mierze odnoszą się do wspólnej kooperacji rolników w zakresie produktów, wytwarzanych w prowadzonych przez nich gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej (w tym koncentracji podaży, marketingu oraz działań optymalizujących koszty ich wyprodukowania i zwiększających dochodowość). Dlatego też projektowane regulacje, nie zaburzając funkcjonowania obecnie działających w obszarze rolnictwa przedsiębiorstw spółdzielczych, mają na celu wytworzenie impulsu do zacieśniania współpracy w sektorze rolnym. Oczekuje się, że wprowadzenie nowych rozwiązań pozwoli na poprawę efektywności gospodarowania na obszarach wiejskich. Ponadto, wyjątkowo duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych w Polsce na tle Unii Europejskiej, skutkuje dużym rozproszeniem podaży oferowanej na poziomie tych gospodarstw. W związku z dynamicznie postępującym procesem konsolidacji popytu na produkty rolne na poziomie odbiorców (przetwórstwo rolno-spożywcze, handel hurtowy i detaliczny) w przypadku wielu sektorów produkcji rolnej mamy do czynienia z rosnącymi dysproporcjami pomiędzy skalą podaży oferowanej przez pojedynczego dostawcę (producenta) a skalą popytu reprezentowanego przez pojedynczego odbiorcę. Sytuacja taka

sprzyja umocnieniu pozycji negocjacyjnej odbiorców oraz stosowaniu przez nich skutecznej presji na obniżenie cen oferowanych za produkty rolne. Sposobem na wzmacnianie pozycji na rynku oraz niwelowanie zagrożeń, jakie przynosi coraz bardziej wymagający rynek, jest tworzenie przez rolników wspólnych struktur gospodarczych, w szczególności w formie spółdzielni. Należy bowiem zaznaczyć, że spółdzielczość wyrosła z potrzeby samoobrony ekonomicznie słabszych grup społecznych. Stąd zasady, jakimi się kieruje zawsze stawiały i stawiają człowieka przed kapitałem. Również spółdzielczość jako forma zbiorowej zaradności lokalnych społeczności stwarza realne szanse na aktywność gospodarczą i społeczną poprzez budowanie spójności i integralności społecznej. Ponadto wnosi ona do gospodarki rynkowej czynniki poprawiające funkcjonowanie rynku, takie jak: aktywizowanie zdrowej konkurencji czy wzmacnianie pozycji rynkowej podmiotów o relatywnie niższym potencjale ekonomicznym poprzez stwarzanie im możliwości szerszego uczestniczenia w obrocie gospodarczym. Dlatego też spółdzielczość szczególnie dobre warunki dla swojego rozwoju znajduje na wsi, gdyż zarówno w Polsce, jak i na świecie rolnicy są grupą słabszą ekonomicznie od innych grup zawodowych.

Art. 3 projektowanych regulacji wskazuje, że w sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą, stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r., poz. 21, 996 i 1250), zwanej dalej ustawą Prawo spółdzielcze.

Art. 4 ust. 1 projektowanych regulacji określa katalog podmiotów, które mogą się organizować w spółdzielnie rolników wskazując, że członkami takiej spółdzielni mogą być osoby fizyczne lub prawne prowadzące gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym lub prowadzące działalność rolniczą w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej będące producentami produktów lub grup produktów rolnych, prowadzące chów lub hodowlę ryb oraz osoby fizyczne lub prawne niebędące rolnikami prowadzące działalność w zakresie przechowywania, magazynowania, sortowania, pakowania lub przetwarzania produktów rolnych lub grup tych produktów. Przy czym projektowane regulacje przewidują, że członkowie niebędący rolnikami nie są brani pod uwagę przy określaniu minimalnej liczby członków spółdzielni oraz nie mogą być wybierani do rady nadzorczej (art. 8 projektu ustawy). Z uwagi na fakt, że rada nadzorcza stanowi organ kontrolny działalności spółdzielni oraz zarządu wskazane jest, aby w jej skład wchodził członek spółdzielni będący rolnikiem, w celu zapewnienia rolniczego charakteru tego podmiotu i dbałości

o interesy rolników. Ponadto projektowany art. 4 ust. 1 określa zasadniczy cel funkcjonowania spółdzielni rolników, jakim jest prowadzenie wspólnej działalności gospodarczej w interesie swoich członków. Jednocześnie, zgodnie z projektem art. 4 ust. 2, nazwa spółdzielni rolników powinna zawierać oznaczenie „spółdzielnia rolników”. Pozwoli to na poprawną identyfikację tworzonych podmiotów oraz umożliwi właściwe zastosowanie miernika ewaluacji efektów projektowanych przepisów.

Art. 5 projektowanych regulacji określa katalog obligatoryjnych elementów, jakie oprócz elementów wymienionych w przepisach ustawy Prawo spółdzielcze muszą znaleźć się w statucie spółdzielni rolników. Wśród takich elementów przewidziano m.in.: zasady, warunki oraz tryb przyjmowania do spółdzielni rolników nowych członków, rodzaj i zakres odpowiedzialności członków, zasady podziału zysków i pokrywania strat oraz sankcje wobec członka spółdzielni rolników, który nie wypełnia wymogów określonych w ustawie.

Proponowane przepisy art. 6 wskazują, jakie rodzaje działalności prowadzi spółdzielnia rolników. Do obligatoryjnie realizowanych działalności realizowanych przez te podmioty należą planowanie przez producentów ich produkcji rolnej oraz dostosowywanie skali oraz jakości tej produkcji do oczekiwań rynku, koncentrowanie podaży produkcji swoich członków i organizowanie sprzedaży, a także koncentrowanie popytu na środki do produkcji. Wprowadzenie obowiązku prowadzenia działalności w powyższym zakresie ma w szczególności na celu poprawę rentowności gospodarstw rolnych członków spółdzielni rolników. Dostosowanie skali i jakości produkcji w gospodarstwach członków do oczekiwań rynku powinno skutkować stabilizacją podaży produktów rolnych na poziomie zbliżonym do rzeczywistego popytu, co w rezultacie będzie miało pozytywny wpływ na stabilność i przewidywalność cen tych produktów. Zobowiązanie podmiotów posiadających status spółdzielni rolników do koncentracji dostaw produktów rolnych wyprodukowanych przez ich członków ma na celu zapewnienie możliwości stworzenia przez tych członków wspólnej oferty o skali lepiej dostosowanej do obecnych oczekiwań rynku. Należy podkreślić, że obecnie odbiorcy produktów rolnych to często duże podmioty działające w sektorze przetwórstwa rolno-spożywczego lub handlu, które zgłaszają popyt na relatywnie dużą ilość surowca

w porównaniu do ilości, którą może zaoferować pojedynczy rolnik. W rezultacie odbiorcy często mają silniejszą pozycję negocjacyjną od dostawców produktów rolnych. Koncentracja podaży na poziomie podmiotów reprezentujących interesy producentów powinna mieć pozytywny wpływ na wzmocnienie ich pozycji negocjacyjnej. Również działanie spółdzielni

rolników polegające na koncentracji popytu jej członków na środki produkcji mają na celu wzmocnienie ich pozycji negocjacyjnej przy zakupie tych środków. Spółdzielnie rolników zgłaszając odpowiednio duże zapotrzebowanie na środki, o których mowa, będą miały większe możliwości uzyskania rabatu od ich dostawców. W rezultacie rozwiązanie, o którym mowa powinno pozytywnie przyczynić się do obniżenia kosztów produkcji ponoszonych przez członków spółdzielni rolników, a tym samym zwiększenia rentowności ich gospodarstw.

W art. 6 ust. 2 wskazano zakres działalności gospodarczej, jaką fakultatywnie będą mogły prowadzić podmioty, które uzyskały status spółdzielni rolników. Działalność gospodarcza spółdzielni rolników może polegać na przechowywaniu oraz przygotowywaniu do handlu i handlu produktami pochodzącymi od członków, przetwarzaniu tych produktów oraz sprzedaży uzyskanych w drodze przetworzenia produktów, świadczeniu usług na rzecz swoich członków związanych z wytwarzaniem produktów lub grup produktów, ze względu na które spółdzielnia została utworzona. Ww. działania mają na celu zwiększenie wartości dodanej produkcji na etapie poprzedzającym jej sprzedaż przez członków spółdzielni rolników lub samą spółdzielnię rolników. Ponadto podmioty te mogą upowszechniać wśród swoich członków korzystne dla środowiska metody uprawy, technologie produkcji i metody gospodarki odpadami. Przedstawiony w art. 6 ust. 2 projektu zakres działalności fakultatywnej jest dopełnieniem realizacji idei funkcjonowania spółdzielni rolników poprzez stworzenie warunków do uzyskania jak największej wartości dodanej z prowadzonej przez rolników produkcji rolnej. Prezentowane podejście, dookreślające zakres działań fakultatywnych, wynika z potrzeby skoncentrowania się nad wsparciem wszelkich działań związanych

z wytwarzaniem określonego produktu lub grupy produktów, co pozwoli na niwelowanie niekorzystnych uwarunkowań polskiego rolnictwa, takich jak rozdrobnienie agrarne i związane z tym duże rozproszenie podaży produktów oraz ograniczona konkurencyjność. W tym kontekście należy pokreślić, że proponowany przepis art. 6 ust. 2 pkt 6 oraz ust. 3 przewiduje dodatkowo możliwość prowadzenia przez spółdzielnie rolników na rzecz swoich członków działalności usługowej (niezwiązanej z wytwarzaniem przez nich produktów rolnych lub grup tych produktów), a także społecznej i oświatowo-kulturalnej, jednak przychody z tego typu działalności, zgodnie z proponowanym przepisem art. 6 ust. 4 nie mogą przekroczyć łącznie 25% rocznych przychodów spółdzielni rolników.

Przepis art. 6 ust. 5 wprowadza obowiązek przynależności tylko do jednej spółdzielni rolników w zakresie określonych produktów lub grup produktów, ze względu na które spółdzielnia rolników została założona. Należy przy tym podkreślić, że proponowane przepisy nie wykluczają możliwości zakładania spółdzielni ze względu na więcej niż jeden produkt lub grupę produktów. Tym samym istnieje możliwość założenia spółdzielni rolników ze względu na więcej niż jeden produkt lub grupę produktów tak, aby objąć wszystkie rodzaje produkcji rolnej prowadzonej przez jej członków. Jednocześnie w myśl proponowanego przepisu art. 6 ust. 6, mając na względzie znaczenie ekonomiczne poszczególnych produktów z punktu widzenia krajowej produkcji rolnej oraz w zakresie chowu lub hodowli ryb Minister do spraw rynków rolnych w drodze rozporządzenia określi wykaz produktów i grup produktów, dla których mogą być zakładane spółdzielnie rolników.

W projektowanym art. 7 ust. 1 i 2 wskazano, że minimalna liczba rolników, będących założycielami spółdzielni rolników, oraz minimalna liczba członków takiego podmiotu będących rolnikami, nie może być mniejsza od dziesięciu. Takie podejście ma na celu zapewnienie trwałej konsolidacji producentów rolnych oraz powstawania stabilnych i silnych ekonomicznie podmiotów, które operując na rynku będą odpowiednim partnerem dla pozostałych uczestników łańcucha żywnościowego. Podmioty te dzięki właściwemu zorganizowaniu się również pod względem liczby członków, będą w stanie odpowiednio dostosować produkcję do wymagań odbiorcy pod względem jakości, ilości i asortymentu, a z drugiej ograniczać koszty produkcji wykorzystując efekt skali. Ponadto przedstawiona propozycja powinna ograniczyć możliwość tworzenia przypadkowych podmiotów, powołanych do życia jedynie w celu skorzystania z przewidzianych w projekcie ulg podatkowych. Jednocześnie zaznaczyć należy, że przedstawiona propozycja jest zbieżna z aktualnie obowiązującymi przepisami ustawy Prawo spółdzielcze.

Projektowany przepis art. 7 ust. 3 stanowi, że spółdzielnia rolników nie może odmówić przyjęcia w poczet członków rolnika, jeżeli spełnia on wymogi określone w jej statucie oraz warunki określone w projektowanej ustawie. Uregulowanie to ma na celu zapewnienie możliwości swobodnego przystępowania rolników do spółdzielni rolników.

Jednocześnie, projektowany art. 7 ust. 4 ustawy wskazuje, że w przypadku, gdy członkami spółdzielni rolników są wyłącznie osoby prawne, a statut takiego podmiotu określa inną zasadę ustalania liczby głosów przysługujących członkom niż zasada „jeden członek – jeden głos”, żaden z członków nie może mieć więcej niż 20% ogólnej liczby głosów na

walnym zgromadzeniu, także przy uwzględnieniu udziałów pośrednich. Proponowane regulacje mają na celu wykluczenie możliwości zaburzenia demokratycznego rozkładu głosów oraz nadużywania władzy przez członków spółdzielni rolników w zakresie zarządzania działalnością spółdzielni i jej funkcjonowaniem z uwagi na powiązania pośrednie podmiotów zrzeszonych w takim podmiocie.

Art. 9 proponowanych regulacji stanowi, iż spółdzielnie rolników, stosownie do przepisów ustawy Prawo Spółdzielcze, mogą tworzyć związki prowadzące w ich imieniu i na ich rzecz działalność określone w art. 6 ust. 2 lub przystępować do takich związków. Jednocześnie, zgodnie z projektowanym ust. 2, związki spółdzielni rolników mogą prowadzić również działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz członków spółdzielni rolników będącej członkiem tego związku. Natomiast projektowany art. 9 ust. 3 wskazuje, że do związków spółdzielni rolników stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące spółdzielni, których członkami zgodnie ze statutem są wyłącznie osoby prawne. Ponadto zgodnie z art. 9 ust. 4 to Krajowa Rada Spółdzielcza prowadzi rejestr związków spółdzielni rolników stosując przy tym odpowiednio przepisy art. 241 ustawy Prawo Spółdzielcze.

Art. 10 ust. 1 projektowanej ustawy wskazuje na możliwość określenia w statucie postanowień dotyczących ustalania wysokości wpisowego dla członków spółdzielni rolników. Stosownie do proponowanego przepisu art. 10 ust. 2, statut może przewidywać, możliwość corocznego ustalania liczby udziałów, do których mają prawo poszczególni członkowie spółdzielni rolników zależnie od kwoty obrotów produktami lub grupami produktów między członkiem a spółdzielnią rolników w roku obrotowym poprzedzającym rok, w którym jest ustalana liczba udziałów. W takim przypadku, zgodnie z art. 10 ust. 3 projektu, liczba udziałów do których mają prawo poszczególni członkowie ustalana jest na podstawie uchwały walnego zgromadzenia, podejmowanej większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, a statut powinien określać sposób i terminy realizacji dopłat dokonywanych na udziały albo zwrotu wpłat dokonanych na udziały (zgodnie z art. 10 ust. 4 projektu). Jednocześnie zgodnie z proponowanym art. 10 ust. 5 istnieje możliwość ustalania liczby udziałów w oparciu o kryteria inne niż kryterium, o którym mowa w proponowanym ust. 2.

Art. 10 ust. 6 wprowadza możliwość zbycia udziałów przez byłego członka spółdzielni oraz osobę, którą zmarły członek wskazał, jako osobę, której spółdzielnia jest zobowiązana wypłacić lub zwrócić udziały po jego śmierci, innemu członkowi tej spółdzielni.

W myśl proponowanego przepisu art. 10 ust. 7 i 8 umowa przenosząca własność udziałów powinna być zawarta pod rygorem nieważności w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi, a nabywca udziałów zobowiązany jest zawiadomić spółdzielnię rolników

o fakcie nabycia udziałów w terminie 7 dni od dnia ich nabycia.

W proponowanym art. 10 ust. 9 przewidziano, w odniesieniu do byłego członka spółdzielni rolników, możliwość przeniesienia posiadanych przez niego udziałów na osobę, która przejęła i prowadzi jego gospodarstwo rolne, jeżeli osoba taka została członkiem tej spółdzielni albo złożyła deklarację przystąpienia do tej spółdzielni (za wyjątkiem sytuacji, gdy przeniesienie własności gospodarstwa rolnego nastąpiło w wyniku odpłatnego nabycia). W przeciwnym wypadku udział byłego członka zostaje wypłacony (art. 10 ust. 11 projektu).

W projektowanym art. 11 wskazany został termin, w jakim członek spółdzielni rolników będący właścicielem wniesionego wkładu niepieniężnego jest obowiązany powiadomić spółdzielnię o zamiarze zbycia takiego wkładu (12 miesięcy przed dokonaniem tej czynności). Jednocześnie, zgodnie z proponowanym przepisem, istnieje możliwość określenia w statucie terminu wcześniejszego.

Proponowany przepis art. 12 ust. 1 określa możliwość podziału nadwyżki bilansowej zgodnie z postanowieniami uchwały walnego zgromadzenia, natomiast projektowany art. 12 ust. 2 określa katalog zasadniczych funduszy własnych, jakie musi tworzyć spółdzielnia rolników, wskazując jednocześnie źródło ich finansowania, tj.:

1. fundusz udziałowy (tworzony z udziałów członkowskich). Należy zaznaczyć, że zgodnie z projektowanym art. 12 ust. 4 i 5, prawo do tego funduszu ma nowy członek spółdzielni, który przejął i prowadzi gospodarstwo rolne byłego członka, który wystąpił ze spółdzielni rolników za wypowiedzeniem lub został wykreślony z powodu zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego, a także spadkobiercy zmarłego członka. W przypadku członka spółdzielni rolników, który został z niej wykluczony, statut może przewidywać wyłączenie prawa do funduszu udziałowego (projektowany art. 12 ust. 6);
2. fundusz zasobowy (na który przeznaczają się wpłaty wpisowego dokonane przez członków oraz nie mniej niż 10% nadwyżki bilansowej), który jest przeznaczony na kompensowanie strat bilansowych spółdzielni rolników (art. 12 ust. 10);

Jednocześnie, oprócz ww. funduszy, spółdzielnia rolników może także tworzyć inne fundusze własne (zgodnie z proponowanym art. 12 ust. 3).

Proponowany przepis art. 12 ust. 7 określa obowiązek tworzenia przez spółdzielnię rolników funduszu wzajemnościowego, na który przeznaczają się nie mniej niż 3% nadwyżki bilansowej i który wykorzystywany jest na rozwój i promocję spółdzielni rolników (art. 12 ust. 8 projektu).

Projektowany art. 12 ust. 9 przewiduje natomiast, że część nadwyżki bilansowej, pozostałej po dokonaniu odpisów na ww. fundusze własne, przeznaczają się na cele wskazane w uchwale walnego zgromadzenia.

W projektowanym art. 12 ust. 11 wprowadzono możliwość, niestosowaną dotychczas w przepisach dotyczących prowadzenia gospodarki finansowej przez spółdzielnie, pokrywania strat bilansowych poniesionych przez spółdzielnie rolników w roku obrotowym, w kolejno po sobie następujących pięciu latach obrotowych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo spółdzielcze, jedynie straty z pierwszego roku obrachunkowego po założeniu spółdzielni mogą być pokrywane w następnym roku obrotowym.

Art. 13 projektowanej ustawy umożliwia przeznaczenie części nadwyżki bilansowej spółdzielni rolników na oprocentowanie wniesionych udziałów. Decyzję w tym zakresie podejmuje walne zgromadzenie spółdzielni rolników, natomiast zasady ustalania wysokości oprocentowania i sposób wypłaty określa statut.

W proponowanym art. 14 przewidziano, że w ramach postępowania lustracyjnego, o którym mowa w dziale VIII ustawy Prawo Spółdzielcze, weryfikowane jest także spełnianie przez spółdzielnię rolników warunków określonych w art. 5 - 9 projektowanej ustawy.

Proponowane przepisy art. 15 wprowadzają upoważnienie dla związku rewizyjnego, w którym spółdzielnia rolników jest zrzeszona albo dla Krajowej Rady Spółdzielczej, w przypadku spółdzielni niezrzeszonych, do podjęcia uchwały o postawieniu spółdzielni rolników w stan likwidacji, w przypadku gdy:

1. działalność spółdzielni rolników wykazuje rażąco naruszenia prawa lub postanowień statutu;
2. spółdzielnia rolników została zarejestrowana z naruszeniem prawa;
3. spółdzielnia rolników co najmniej od roku nie prowadzi działalności gospodarczej.

Powyższe uregulowania służą wyeliminowaniu ewentualnych nadużyć polegających na niespełnianiu warunków prowadzenia spółdzielni wynikających z ustawy oraz obowiązków statutowych. W ust. 2 proponowanego przepisu przewidziano możliwość zaskarżenia uchwały o postawieniu spółdzielni rolników w stan likwidacji do sądu.

Zgodnie z projektowanym art. 16 majątek spółdzielni rolników, w przypadku jej likwidacji, pozostały po zwrocie wkładów i zaspokojeniu wierzycieli podlega podziałowi proporcjonalnie do posiadanych przez członków udziałów.

W art. 17 projektowanej ustawy przewidziane zostały przepisy karne, mające zastosowanie w odniesieniu do członków organów spółdzielni rolników lub likwidatorów w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości.

Projektowane regulacje art. 18-23, w celu stymulowania rozwoju wspólnych struktur gospodarczych w postaci spółdzielni rolników i tworzeniu sieci rolniczej spółdzielczości, wprowadzają stosowne zmiany do:

1. ustawy o podatku od spadków i darowizn – w zakresie zwolnienia od podatku nabycia praw do wkładów w spółdzielni rolników;
2. ustawy o podatkach i opłatach lokalnych – w zakresie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków i budowli lub ich części i zajętych pod nimi gruntów stanowiących własność bądź będących w wieczystym użytkowaniu spółdzielni rolników lub ich związku, prowadzących działalność jako mikroprzedsiębiorstwo, wykorzystywanych na działalność określoną w art. 6 ust. 1 i 2 niniejszego projektu;
3. ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych:
 - w zakresie dostosowania obowiązujących regulacji do zaproponowanej w projekcie nowej instytucji prawnej, dotyczącej możliwości zbywania udziałów w spółdzielni rolników ;
 - w zakresie zwolnienia od podatku dochodów spółdzielni rolników, prowadzącej swoją działalność jako mikroprzedsiębiorstwo, pochodzących ze sprzedaży produktów lub grup produktów, dla których została założona spółdzielnia rolników, wyprodukowanych w gospodarstwach lub działach specjalnych produkcji rolnej jej członków;
4. ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych - w zakresie dostosowania obowiązujących regulacji do zaproponowanej w projekcie nowej instytucji prawnej, dotyczącej możliwości zbywania udziałów w spółdzielni rolników –ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – wskazując, że jednym z zadań realizowanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jest wspieranie powstawania i rozwoju spółdzielni rolników i ich związków;

5. ustawy Kodeks cywilny – poprzez uznanie, że przy umowach kontraktacji między producentem rolnym a kontraktującym, przez producenta rolnego rozumie się również spółdzielnię rolników lub związek takich spółdzielni;

Proponowane rozwiązania w w/w zakresie będą stanowiły główną zachętę do organizowania się producentów rolnych w spółdzielnie rolników. Powyższe pozwoli na stworzenie realnej szansy na aktywność gospodarczą i społeczną indywidualnych producentów, w szczególności tych o relatywnie niższym potencjale ekonomicznym poprzez umożliwienie im szerszej aktywności na rynku produktów rolnych, a tym samym sprostanium wyzwaniom gospodarki rynkowej opartej na zasadach konkurencji.

Należy zwrócić uwagę, że przewidziane w projekcie ustawy uregulowania art. 18, 19 i 21 stanowią pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W związku z powyższym projekt będzie podlegał notyfikacji w Komisji Europejskiej, po uprzednio wyrażonej zgodzie Rady Ministrów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.). Pomoc, o której mowa, może być udzielana od dnia notyfikacji Polsce pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o jej zgodności ze wspólnym rynkiem.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt został umieszczony w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów pod numerem UD 114.